

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедра цивільно-правових дисциплін

Кафедра трудового, земельного та господарського права

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедра цивільно-правових дисциплін

ВПЛИВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА

25 лютого 2022 р.

ОДЕСА

УДК 347.1 (477)(4/9)

ББК 67.404+67.99

В 80

Рекомендовано до друку рішенням кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ
(протокол № 10 від 23.02.2022 року)

Упорядник:

Церковна О.В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ.

Редактори:

Маковій Віктор Петрович – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ;

Зайцев Олексій Леонідович – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Харківського національного університету внутрішніх справ.

Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права : матеріали міжнародної науково - практичної конференції м. Одеса, 25 лютого 2022 р. / редкол. В.П. Маковій та ін. – Одеса, ОДУВС, 2022. – 204 с.

Збірник містить матеріали доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права» (Одеса, 25 лютого 2022 р.). У роботі конференції взяли участь науковці, науково-педагогічні працівники, ад'юнкти, аспіранти та магістранти з 10 українських навчальних та наукових закладів юридичного профілю, а також Академії поліції Азербайджанської Республіки, Нахчіванського державного університету (Республіка Азербайджан), Бакінського державного університету (Республіка Азербайджан), Центральноазіатського інноваційного університету (Республіка Казахстан), Університету світової економіки та дипломатії при Міністерстві Іноземних Справ Республіки Узбекистан, Гроденського державного університету ім. Янкі Купали (Республіка Білорусь), Університет права та соціально-інформаційних технологій (Республіка Білорусь), адвокатського бюро Arıhan&Arıhan (Туреччина).

Збірник може бути використаний перемінним складом юридичних закладів освіти, науковцями, практичними працівниками, які цікавляться проблемами впливу інтеграційних тенденцій на розвиток вітчизняного права.

© Одеський державний університет внутрішніх справ, 2022

Кострицький І.Л.

к.ю.н., доцент, професор кафедри трудового, земельного та господарського права
Одеського державного університету внутрішніх справ

ЩОДО ПРАВОВОГО СТАТУСУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ: ДЕРЖАВНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО

Поняття «державне некомерційне підприємство» з'являється у вітчизняному праві шляхом внесення змін до Господарського кодексу України, які набрали чинності в січні 2022 року [1]. Таким чином, частина дев'ята статті 73 Господарського кодексу [2] була викладена в такій редакції: «9. Державні унітарні підприємства діють як державні комерційні підприємства, державні некомерційні підприємства або казенні підприємства».

У відповідності із статтею 62 Господарського кодексу України підприємство – це самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності в порядку, передбаченому Господарським кодексом та іншими законами. Зокрема, існує вид підприємства як державне підприємство, що діє на основі державної власності. Щодо державного унітарного підприємства, то воно утворюється компетентним органом державної влади в розпорядчому порядку на базі відокремленої частини державної власності, як правило, без поділу її на частки, і входить до сфери його управління. Орган державної влади, до сфери управління якого входить підприємство, є представником власника і виконує його функції у межах, визначених Господарським кодексом та іншими законодавчими актами. Майно державного унітарного підприємства перебуває у державній власності і закріплюється за таким підприємством на праві

господарського відання чи праві оперативного управління.

Державне унітарне підприємство не несе відповідальності за зобов'язаннями власника і органу влади, до сфери управління якого воно входить.

Органами управління державного унітарного підприємства є: керівник підприємства, який призначається (обирається) суб'єктом управління об'єктами державної власності, що здійснює функції з управління підприємством, або наглядовою радою такого підприємства (у разі її утворення) і є підзвітним органу, який його призначив (обрав); наглядова рада підприємства (у разі її утворення), яка в межах компетенції, визначеної статутом підприємства та законом, контролює і регулює діяльність керівника підприємства.

У відповідності із статтею 75-1 Господарського кодексу України державне некомерційне підприємство є суб'єктом некомерційної господарської діяльності, спрямованої на досягнення соціальних та інших результатів, яке утворюється у сфері охорони здоров'я, соціальній та/або гуманітарній сферах без мети одержання прибутку і діє на підставі статуту. Майно державного некомерційного підприємства закріплюється за ним на праві оперативного управління. Орган державної влади, до сфери управління якого входить державне некомерційне підприємство, не несе відповідальності за його зобов'язаннями, крім випадків, передбачених Господарським кодексом та іншими законами.

Особливостями господарської діяльності державних некомерційних підприємств є те, що державне некомерційне підприємство зобов'язане приймати та виконувати доведені у встановленому законодавством порядку державні замовлення, враховувати їх при формуванні виробничої програми, визначенні перспектив свого економічного і соціального розвитку та виборі контрагентів, а також складати і виконувати річний та з поквартальною розбивкою фінансовий план на кожен наступний рік. Державне некомерційне підприємство здійснює свою діяльність відповідно до: 1) виробничих завдань, визначених органом, до сфери управління якого воно входить; 2) самостійно встановлених завдань згідно з укладеними договорами щодо надання відповідних послуг; 3) державних замовлень.

Основним плановим документом державного некомерційного підприємства є фінансовий план, відповідно до якого підприємство отримує доходи і здійснює видатки, визначає обсяг та спрямування коштів для виконання своїх функцій протягом року відповідно до установчих документів.

Джерелами формування майна державного некомерційного підприємства є: 1) державне майно, передане підприємству на праві оперативного управління; 2) кошти та інше майно, одержані від реалізації продукції (робіт, послуг) підприємства; 3) цільові кошти, виділені з Державного бюджету України; 4) банківські кредити; 5) частина доходів підприємства, одержаних ним за результатами господарської діяльності, передбаченої статутом; 6) інші джерела, не заборонені законом.

Треба мати на увазі, що згідно із частиною четвертою статті 2 Кодексу України з процедур банкрутства [3] провадження у справах про банкрутство боржників - казенних підприємств, державних некомерційних підприємств та бюджетних установ, а також санація таких боржників до відкриття провадження у справі про банкрутство не допускаються.

Але треба зауважити те, що державні некомерційні підприємства та казенні підприємства досить схожі за своїм статусом. Майно вказаних підприємств закріплюють за ними на праві оперативного управління. Відсутня мета отримання прибутку. А їх відмінність полягає в тому, що державне некомерційне підприємство утворюється у сфері охорони здоров'я, соціальній та/або гуманітарній сферах, і його діяльність повинна бути спрямована на досягнення соціальних та інших результатів, а казенні підприємства створюються у певних галузях економіки. Ці обидва підприємства можуть здійснювати діяльність у певних сферах, які пересікаються. Таким чином проглядається відсутність однозначної відмінності та допустимість одночасного регулювання однотипних відносин.

Список літератури:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління сферою охорони здоров'я та забезпечення медичного обслуговування населення: Закон України від 15 грудня 2021 р. № 1962-IX / Верховна Рада України. Офіційний вісник України. 2022. № 6, Ст. 9.
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. №436-IV / Верховна Рада

України. Офіційний вісник України. 2003. №11, Ст. 303.

3. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18 жовтня 2018 р. № №2597-VIII / Верховна Рада України. Офіційний вісник України. 2019. № 34, Ст. 9.

Деревянко Н.З., Кужель К.І., Пеньковська І.С. Різновиди безоплатної правової допомоги в Україні	63
Дришлюк В.І. Право на судовий захист суб'єктів господарювання	65
Дума В.В., Місюра В.С., Федорович О.О. Напрями оптимізації організаційно-правових форм сільськогосподарських об'єднань	66
Жантуаров Б.С. Проблеми совершенствования методологии и методики преподавания юридических дисциплин в системе юридического образования РК (на примере методики преподавания гражданского и гражданского процессуального права)	68
Забарний М.М. Основні причини злочинності сьогодення: кримінологічний аналіз	71
Задерейко С. Ю. Боротьба з корупцією: виклики світовій спільноті	72
Зайцев О.Л. Деякі питання щодо змін істотних умов договору про закупівлю	74
Закалик Г. М., Бік О. Я., Шувар Н. М. Аддиктивна поведінка підлітків як соціально-психологічна проблема	76
Іванова О.М. Впровадження моделі управління «порт-лендлорд» як запорука економічної безпеки морських портів України	78
Ільків О.В. Цивільний кодекс України в ієрархії нормативних актів щодо регулювання договірних відносин ..	79
Карпенко Р. В. Новація у цивільному законодавстві – право довірчої власності	81
Комяга А., Мох Т. Право соціального забезпечення	82
Коропатов О.М. Медіація як спосіб альтернативного врегулювання спорів	84
Кострицький І.Л. Щодо правового статусу суб'єкта господарювання: державне некомерційне підприємство	86
Косяченко К. Е. Правове значення неурядових організацій в Україні	88
Котенко О.М. Відповідальність сторін за порушення умов договору на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт	89